

Č. 12.550.

Mimořádná opatření vyvolaná válkou. — Řízení před nss: Usnesení vlády z 2. října 1931 o odškodném za znehodnocené válečné půjčky poručenců a opatrovanců na Slovensku a Podkarpatské Rusi a provádějící je výnosy min. spravedlnosti nezakládají právního nároku na odškodné za válečné půjčky.

(Nález z 8. října 1936 č. 14.970/36.)

V ě c: Sidonie Sch. ve Vídni (adv. Dr. František Novák z Prahy) proti rozh. min. spravedlnosti z 3. listopadu 1933 o zhodnocení válečných půjček.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Podle spisů učinilo min. fin. v dohodě s min. spravedlnosti předsednictvu min. rady 3. září 1931 návrh zásad o poskytování náhrady za znehodnocené válečné půjčky a za znehodnocené uherské předválečné renty poručenců a opatrovanců na Slovensku a Podkarpatské Rusi. V min. radě konané 2. října 1931 byl tento návrh v podstatě schválen.

Výnosem ze 16. listopadu 1931 oznámilo min. spravedlnosti toto usnesení min. rady presidiím vrch. zem. soudů v Bratislavě a v Košicích, sdělilo jim i podmínky, za kterých je přiznati náhradu, o níž jde. Výnosem z 3. prosince 1931 doplnilo min. spravedlnosti uvedený výnos pokyny v zásadě formálního rázu.

Žádosti st-lky, bývalé poručenky okr. soudu v Šahách, o náhradu za znehodnocenou válečnou půjčku jmen. hodn. 6.100 K nevyhovělo presidium vrch. soudu v Bratislavě usnesením z 8. května 1933, poněvadž podle spisů okr. soudu v Šahách bydlí od r. 1916 trvale ve Vídni a bydlila tam i v době, kdy její otec pro stáří opatrování již nepotřeboval.

Odvolání proti tomu podané bylo nař. rozhodnutím zamítnuto.

O stížnosti podané do tohoto rozhodnutí, vybudované zřejmě na právním názoru, že výnosy min. spravedlnosti výše uvedené a tudíž i usnesení min. rady z 2. října 1931 zakládají st-lce právní nárok na odškodné za válečné půjčky, stíhatelný podle § 2 zákona o ss, uvážil soud:

Porušení subjektivního práva st-lčina bylo by možno shledati jedině, kdyby vynesení min. spravedlnosti, resp. usnesení vlády z 2. října 1931, o něž se vynesení ta opírají, skýtala vůbec právní nárok na přiznání odškodného, o něž jde. Nárok takový bylo by však možno podle ustáleného názoru nauky i judikatury opíratí jen o právní normu nebo o individuální akt správní. Jde tedy o to, zda výše dotčené akty lze kvalifikovati jako právní normy nebo jako individuální akty správní, jimiž byl st-lce nárok na odškodné přímo přiznán.

Povahu individuálního správního aktu nemá zřejmě ani usnesení vlády z 2. října 1931, ani výnosy min. spravedlnosti o ně se opírající a výše podané, ježto se netýkají toliko st-lky, nýbrž jsou povahy ge-

nerální. Leč ani obecných právních norem soud v nich neshledal, vycházejí z těchto úvah:

O znehodnocení, pokud se týče o odškodnění za válečné půjčky, jedná zákon č. 417/1920 Sb., jehož provádění je § 15 svěřeno vládě, a zákon č. 216/1924 Sb., jehož provádění se ukládá všem členům vlády. Provedení to lze však provést jedině podle § 55 úst. listiny z r. 1920 opatřením vlády vydaným v ústavní formě vlád. nař. podle §§ 80, 81 lit. a) a § 84 úst. listiny, které bylo řádně publikováno (srov. zákon č. 139/1919 Sb. a 500/1921 Sb.).

Nevolila-li však vláda, usnávajíc se 2. října 1931 o odškodném za znehodnocené válečné půjčky poručenců a opatrovanců na Slovensku a Podkarpatské Rusi, formu vlád. nařízení, plyne z toho, že nechtěla vydati právní normu obecně závaznou a že proto nelze usnesení to kvalifikovati jinak, nežli jako pouhé interní zmocnění dané min. spravedlnosti a min. financí, jež pro jednotlivé poručence nebo opatrovance právních nároků nezakládá. Ne jinou povahu mají ovšem i výnosy min. spravedlnosti, na něž stížnost ukazuje, vydané presidiím vrch. soudů v Bratislavě a v Košicích. Nejsou tedy ani usnesení vlády z 2. října 1931, ani zmíněné výnosy min. spravedlnosti právními normami a nelze z nich vyvozovati subjektivní nároky na výhody v nich uvedené. Pak ale nemůže st-ka důvodně míti za to, že nař. rozhodnutím bylo porušeno nějaké její právo, a nezbylo proto než její stížnost již z tohoto důvodu zamítnouti pro bezdůvodnost.

Č. 12.551.

Církevní věci. — Školství: Farář, který ve smyslu § 57 zák. čl. XXXVIII:1868 obstarává vyučování náboženství na obecní škole ludové, není učitelem ve smyslu zákona č. 104/1926 Sb.

(Nález z 8. října 1936 č. 15.078/36.)

V ě c: Obec Dlhá nad Cirochou proti rozh. zem. úřadu v Bratislavě z 30. srpna 1933 o odměně za vyučování náboženství.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Výměrem z 10. srpna 1933 zamítl okr. úřad ve Snině žádost Štěpána F., římskokatolického faráře v Dlhé n. Cir., kterou se domáhal, poukazuje na pokyn min. škol. a nár. osvěty ve Věstníku, ročník V., str. 190, a čl. IV zákona č. 251/1922 Sb., aby mu školská stolice obecní ludové školy v Dlhém n. Cir. zapravila odměnu za vyučování náboženství za prvý půlrok 1932/33, a školskou stolicí od placení osvobodil v podstatě v úvaze, že o vyučování náboženství na obecních ludových školách jsou povinni starati se ve smyslu i dnes platného § 114 nař. min. vyučování z 21. října 1902 č. 44.246 příslušníci té které konfese podle § 57 zák. čl. XXXVIII:1868. Doloženo, že čl. IV zákona č. 251/1922 Sb. se na st-le podle čl. XIV téhož zákona vůbec nevztahuje.